

Tadeusz Henryk Rolski

Official Number	P-0572
Rank	polski: ppłk pil./306 DM/ brytyjski: G/C
Date of birth	1906-09-18
Date of death	1991-09-27
Cemetery	Warszawa, Powązkowska - Powązki Cmentarz Wojskowy Wsp. 52.261101, 20.955359
Grave	Kwatera: C 30 Rząd: X Grób: 29
Photo of grave	A color photograph of a grave. The headstone is black and has the following text: 'płk pilot TADEUSZ H. ROLSKI', 'VM - 306 - 306 DM', '18-09-1906 - 27-09-1991', 'ZOFIA ROLSKA', '23-03-1920 - 11-04-1991'. The grave is decorated with yellow and red flowers and a small white sign.
Country	Polska
Period	Okres powojenny

Source

Zdjęcie: E.Wysocki

Urodził się 18 września 1906 r. w Przeworsku, woj. lwowskie jako syn Stanisława i Heleny z Sucheckich. Od szóstego roku życia uczęszczał do szkoły powszechnej, ale po ukończeniu II klasy w 1914 r. miał roczną przerwę w nauce spowodowaną wybuchem I wojny światowej. W 1918 r. ukończył pięć klas i zdał egzamin wstępny do I klasy gimnazjum prywatnego z prawami publiczności w Przeworsku. Ukończył tam trzy klasy i w 1921 r. przeniósł się do Państwowego Gimnazjum nr II im. Augusta Witkowskiego w Jarosławiu. Po pisemnym egzaminie maturalnym przez pół roku pracował w Przetwórni Materiałów Wybuchowych w Bydgoszczy jako pomocnik pirotechnika. W lutym 1927 zdał egzamin dojrzałości typu matematyczno-przyrodniczego.

1 września 1927 r. rozpoczął kurs unitarny w Szkole Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej. Ukończył go 20 czerwca 1928 r. z oceną bardzo dobrą. W tym samym roku, 15 października wstąpił do Oficerskiej Szkoły Lotniczej (późniejsza Szkoła Podchorążych Lotnictwa) w Dęblinie, którą ukończył z 5 lokatą. Awansowany do stopnia oficerskiego 15 sierpnia 1930 r. Przydzielony do 54 Eskadry Liniowej 5 Pułku Lotniczego w Lidzie.

Między 25 kwietnia a 12 sierpnia 1932 r. ukończył kurs podstawowego pilotażu w Dęblinie. Wrócił do 54 Eskadry, ale od 1 listopada został oficerem technicznym Parku 5 PL. 1 stycznia 1933 r. awansowany do stopnia porucznika. Między 2 maja a 19 lipca 1933 r. ukończył kurs wyższego pilotażu przy Lotniczej Szkole Strzelania i Bombardowania w Grudziądzu i po krótkim pobycie w 5 PL, gdzie był dowódcą Eskadry Treningowej, został przydzielony do 142 Eskadry Myśliwskiej w III/4 Dywizjonie Myśliwskim. 1 grudnia 1933 r. został przesunięty do 143 EM, ale już 24 kwietnia 1934 r. wrócił do 142 EM. 13 czerwca 1934 r. miał wypadek na P.7 w Popowie Toruńskim - samolot przepadł, zaczepił o ziemię i kapotował. Rolski odniósł lekkie obrażenia kwalifikujące go do zwolnienia lekarskiego na 10 dni. Między 15 lipca a 29 września 1935 r. był czasowo oddelegowany na instruktora do LSSiB w Grudziądzu. Od 24 listopada 1935 r. do 9 maja 1937 r. pełnił obowiązki oficera taktycznego III/4 DM. Później był adiutantem 4 PL. 21 marca 1938 r. został mianowany dowódcą 141 EM. 19 marca 1939 r. awansowany do stopnia kapitana.

We wrześniu 1939 r. dowódca 141 EM. 2 września w walce na północ od Fordonu uszkodził Do 17 - był to prawdopodobnie samolot z 2.(F)/11, który wylądował na brzuchu na terenie Prus Wschodnich z dwoma rannymi członkami załogi. Tego samego dnia brał udział w ataku na kolumnę pancerną nieprzyjaciela w rejonie wioski Gruta, a kiedy kpt. S. Laskowski, dowódca III/4 DM, poniósł w czasie tego ataku śmierć, przejął jego obowiązki. 3 września podczas patrolowania w rejonie Chełmno - Świecie zgłosił zestrzelenie jednego Ju 87 z eskadry II./StG 2 atakującej most na Wiśle. Wieczorem tego samego dnia w rejonie Bydgoszcz - Świecie wraz ze swym kluczem przechwycił samotnego Hs 126 z 9.(H)/LG 2, który po ostrzelaniu przez Polaka rozbił się podczas lądowania na macierzystym lotnisku. 6 września między Chełmżą a Unisławiem zestrzelił Hs 126. 18 września przekroczył granicę rumuńską. 29 października przybył do Marsylii. We Francji dowodził grupą 22 pilotów, których 29 maja 1940 r. skierowano do ośrodka szkoleniowego w Saint Etienne, gdzie po zaledwie kilkudniowym kursie grupa powróciła do Lyonu i została przesunięta na lotnisko Mions w Lyonie, by kontynuować trening. Po przeszkoleniu na Caudronach C 714, grupa została przesunięta do Clermont

Ferrand, gdzie została przezbrojona 16 czerwca w Morane'y 406. Stąd przez Châteauroux, Rochefort piloci trafili do Gaillac, gdzie zdano Morany i w dalszą drogę wybrano się dwoma samolotami Caudron Goelland. Następnymi etapami podróży były: Tuluza, Montpellier i Perpignan skąd 24 czerwca przeleciało do Oranu w Afryce. Potem przedarł się do Wielkiej Brytanii, gdzie otrzymał numer służbowy P.0572.

W Wielkiej Brytanii od jesieni 1940 r. był organizatorem i pierwszym dowódcą 306 "Toruńskiego" Dywizjonu Myśliwskiego. 2 lipca 1941 r. został dowódcą I Polskiego Skrzydła Myśliwskiego. 6 lipca podczas operacji Circus 35 w rejonie Lille zestrzelił 1-1-1 Me 109. 16 lipca 1941 r. awansowany do stopnia majora. 9 sierpnia 1941 r. podczas wycieczki w rejonie St. Omer zgłosił zestrzelenie prawdopodobne Me 109. 27 września w trakcie operacji Circus 103 ponownie zgłosił zestrzelenie prawdopodobne Me 109 - tym razem w rejonie Le Crotoy. 4 kwietnia 1942 r. odbyła się operacja Circus 119, podczas której Rolski zgłosił zestrzelenie prawdopodobne dwóch Fw 190. 18 kwietnia 1942 r. został przesunięty do 11 Grupy Myśliwskiej na stanowisko oficera operacyjnego. 1 września 1942 r. awansowany do stopnia podpułkownika. 25 września 1942 r. został zastępcą polskiego Oficera Łącznikowego przy Fighter Command (de facto zastępcą dowódcy polskiego lotnictwa myśliwskiego w Wielkiej Brytanii).

Zgłosił się na wyjazd do Afryki, gdzie pełnił funkcję oficera łącznikowego.

Po powrocie do Anglii, 8 lipca 1943 r. wrócił na stanowisko zastępcy polskiego Oficera Łącznikowego przy Fighter Command. 20 października 1943 r. został dowódcą 18 Sektora. 25 marca 1944 r. został przesunięty do dowództwa Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii. 17 lutego 1945 r. trafił do dowództwa 133 Skrzydła. 8 sierpnia 1945 r. został dowódcą stacji RAF w Coltishall.

Był odznaczony srebrnym krzyżem Virtuti Militari nr 9112, trzykrotnie Krzyżem Walecznych i brytyjskim DSO. Według "Listy Bajana" zestrzelił 3-5-3 samolotów przeciwnika.

Po demobilizacji zdecydował się na powrót do Polski. Był autorem wspomnień "Uwaga! Wszystkie samoloty!" oraz książki o udziale polskich lotników w kampanii letniej w 1940 r. - "85 dni pod francuskim niebem". Zmarł 29 września 1991 r.

Cyrk Skalskiego. Przyczynek do monografi, G.Sojda, G.Śliżewski. Warszawa 2009